

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Præbendis. Consilium CCXXXI [i. e. CCLXXXI].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

De Præbendis.

S V M M A R I V M.

Pensio invalida.

1. Pensio ex falsa causa reservata nulla est.
2. Causa assignata pensioni cessante cessat pensio.
3. Pensio quando sit nulla ob excessum vel reducenda.
4. Pensioni promissio sine consensu vel auctoritate Papæ facta vel ad eam non relata nulla est.

CONSILIVM CCLXXXI.

AD HÆRENDO his, quæ per Dominum præconulentem satis exacte deducta sunt, in eadem sum sententia, nullitatem pensionis sufficienter deductam esse ex duobus potissimum capitibus, defectu nimirum tituli seu causæ, & falsæ suggestionis.

† Reservatio enim pensionis ex falsa causa ad suggestionem partis facta ipso jure nulla est, c. Super literis, de reservat. Gigas de pens. q. 5. nu. 5. propter obreptionis vitium: † sic ut cessante causa assignationis & reservationis, hoc est in proposito permutatione beneficiorum, de quibus mentionem facit bulla reservationis, cessare quoque debeat solvendæ pensionis promissio, ac reservatio, c. Cum cessante de appellat. ut cessat obligatio, obligationis causâ cessante, and. tirag. in tract. Cessante causa in verb. obligat; cum etiam verè interposito actu permutationis, sive per collusionem, sive bonâ fide, cessat, quæ ob eam facta est, pensionis promissio, vel reservatio, si ex defectu vel resolutione juris compermutantis permutatione invalida etiam ex post facto invenitur, Gigas conf. 19. nu. 9. Ita quodd, cum appellans satis docuerit appellatum numquam obtinuisse aut habuisse Cappellaniam, ob cujus permutationem impetravit hujus pensionis reservationem; & pro parte appellata de hujusmodi permutatione nihil doctum aut probatum sit; nulla esse debeat dubitatio, quin hæc promissio, & reservatio prorsus sit nulla: potissimum quia Pontifex non motu proprio, sed ad suggestionem partis hanc reservationem fecerit.

Alterum nullitatis caput perinde potens est asseveratio enim, quodd hæc pensio duodecim florenorum, itemque alia triginta sex florenorum; cum alijs, quæ super hujus compermutati beneficii fructibus reservatæ sunt non excedant medietatem fructuum eiusdem beneficii, meram obreptionem pensionisque nullitatem operatur; propter excessum in hac lite per appellantem evidenter probatum. * Hoc enim interest inter pensionem, quæ ex proprio motu Papæ conceditur, quodd si excessiva sit, omnino nulla non sit, sed ad justam moderationem reduci debeat. Quæ verò conceditur ad petitionem impetrantis, narrantis, quodd non excedat tertiam, vel medietatem fructuum, omnino per se nulla est, neque ad moderationem reducenda venit propter surreptionis, & obreptionis falsæque suggestionis vitium, Gigas de pens. q. 35. Facillimè enim in totum vitiantur literæ gratiæ, propter falsam suggestionem, c. Ad audientiam de reservat. Quæ consideratio hoc quoque efficit, ut nihil curandum sit, quodd præter reservationem Pensionis

tifician

Aaa3

dentissimum colligitur collusionis argumentum; & sic quidem, ut prior pensio vacillare, & in periculo esse videatur, ob titulum permutationis fucos quodam quasitum & interpositum: cum reverà, & effectu sit tantum simplex resignatio, quam cum reservatione pensionis tam in collativis, quam electivis nemo admittere potest præter solum Papam, Felin. in c. Ad audientiam de reservat. Cùm igitur hæc compermutatio sit facta (ut putato) in manibus Ordinarii, cessat reservatio alicujus pensionis occasio, Petr. Rebus. in sua praxi benef. parte 3. tit. de ratione persone nu. 33. Secundò, quodd in priore instrumento consensus, pro obtinenda reservatione pensionis, non fuerit ausus Dominus Henricus inferere ultra medietatem, quodd intelligeret id admissum non iri. † Tertio, quodd in ipso posteriore instrumento dicitur dicta Ecclesia in absentia valere duodecim libras; ex quo enim sequitur in alio capite esse invicem hanc novissimam pactionem: ob id, quodd loco pensionis non possint constitui omnes Ecclesiæ fructus, seu integra, quæ inde fructuum nomine percipiuntur, utilitas, sed restringi debet pensio vel ad tertiam partem; vel ad summum ad dimidium fructuum, c. Ex debito § pensiones de elect. in extravagant. Gigas de pens. q. 9. & 5. nu. 2. Petr. Rebus. in sua benef. practica tit. de reservationib. nu. 12. cum seq. Boerius. decis. 2. in fine. Quare cum ad hoc ipsum ordinata sit hujusmodi conventio, ut omnes fructus resignanti præstarentur, partim jure reservationis, partim conventionis, & sic res apertam machinationem in fraudem legis contineat, non debet de jure fortiori effectum. Nec obstat, quodd Dominus Ioannes accepturus sit illa emolumenta, quæ ex presentia accipiuntur, quia id non satis est: neque enim tam laxa est potestas reservatōis, ut titulario nihil relinquatur amplius, quàm mercenario: cùm ut minimùm tantum relinquere debeat, quantum sufficiat ferendis omnibus oneribus Ecclesiæ, † quæ tria sunt, hospitalitas, jura Episcopalia quæ latè patent, & commoda sustentatio ex fructibus beneficii, Gigas de pens. quest. 96. nu. 3. Cùm ergò irrita sit hujusmodi pactio, nullum inde constitui potest jus obligationis, ex quo compelli possit D. Ioannes ad solutionem sex librarum posteriorum, c. prohibemus in fine de censibus; propterea quodd absorbeantur omnes omnino fructus, qui in absentia percipi possent. Sanè si ultrò solvere vellet, & ad id induci, recipere quidem liceret non jure pensionis annuæ, sed precariæ concessionis. * Non nego, quin clericus possit beneficii sui fructus omnes pro toto tempore vitæ suæ vendere, ut notatur per præpositum in c. Sed adhuc. l. q. 3. aut etiam donare, & se personamque suam ad fructus beneficii sui quotannis obventuros alicui dandos obligare personaliter (quo tamen casu semper beneficium deductionis neceitate prematur restringeret donationem, l. Divus vms de reg. iur.) sed jure reali, sic ut beneficium, vel fructus afficiantur hoc onere, gravare non potest, Panor. in c. Præterea de censibus. Facillimè igitur sua decipus fuit Dominus Henricus, qui cognato suo tantam fidem accommodanti tantum credidit.

tificiam Appellans specialiter alio instrumento promiserit dictæ pensionis solutionem ad nudæ signaturæ exhibitionem: nam hæc promissio per se stare non potest, cum facta sit per relationem ad reservationem Pontificiam, cujus probationem Appellans ad nudæ signaturæ exhibitionem reiecit: ita ut substantia promissionis sit in reservatione Pontificia; modus probandi pro faciliore executione in nuda signatura. Vnde quia ipsa reservatio ex dicta surreptione vitio nullitatis infesta est; promissio quoque, quæ ob eam facta est, nulla censeri debet; quasi facta ob causam, quæ sequuta non est, vel nulliter sequuta est, l. 1. De condit. sine causa, l. 1. C. De condit. ob caus. dat. *

† Alioqui ipsam promissionem per se in abstracto inspiciendo, deprehenditur aliud nullitatis vitium; quia omnis pensionis promissio sine consensu & auctoritate Pontificis facta aut ad illius beneplacitum, quod postea sequitur non relata, nullius momenti est, Gigas de pens. g. 4. & 5.

De Præbendis

SYMMARIVM.

Pensio invalida.

1. Promissio sine causa vel ex falsa causa inefficax est.
2. 3. 12. Causa de præterito impulsiva tantum soluti repetitionem impedit; non rem ius etiam finalis, deficiens repetitionem soluti permittit.
3. Causa falsa legato coherens nocet.
4. Beneficij unus duo possessores esse non possunt.
5. Beneficia successionem non habent.
6. Vacare quid dicatur.
7. Variationis certo modo expresso, alium non comprehenditur.
8. Beneficium gratuitum esse debet.
9. Pensio in casum certum reservata non includit alios casus.
10. Pensionem ex turpi causa petens per exceptionem doli repelli potest.
11. Nomen qui vendit quid præstare debeat.
13. Pro dictio finale causam significat.
14. 24. Modus quando potius quam conditio præsumatur.
15. Causa causa causa causati est.
16. 26. Pensionis pactio sine beneplacito sedis Apostolica nulla est.
17. 19. Clausula insolita fraudis præsumptionem habent.
18. Renuntiatio exceptionum generalis quatenus dolum respicit nulla est.
20. Doli dans causam contractui reddit illum nullum.
21. Cameralis obligatio & instrumentum guaranteeatum habent executionem paratam; admittunt tamen exceptionem defectus causæ.
22. Contractus conditionalis agendi ius non tribuit nisi conditio impleta.
 - † Exceptio non adimpleta conditionis semper admittenda.
23. {
 - Conditio intimationis litterarum reservata pensionis intra certum tempus faciendæ promissioni inserta si impleta non sit enervatur.
24. Relationis nulla vis est non apparente relato.
25. Modus quando sit, & quando conditio.
 - † Sedis Apostolicæ appellatione, an legatus Apostolicus contineatur.
27. {
 - Nuncius Apostolicus cum potestate Legati de latere

Papam non repræsentat nisi quatenus eius facultates patent.

28. Nuncio Apostolico an competat beneficiorum collatio.
29. {
 - Nuncius Apostolicus an pensiones super beneficij reservare possit.
33. {
 - A pari procedunt conferendi beneficia & pensiones reservandi potestas.
35. {
 - permissio in unum casum continet exclusionem in quocumque alium casum.
31. Nuncio Apostolico nihil licet, nisi quod expresse concessum est.
32. Beneficij appellatione an contineatur Abbatia.
34. Huiusmodi dictio similitudinem inducit, & reitellata qualitates repetit.
36. Causa in gratijs Apostolicis expressa habet vim conditionis.

CONSILIVM CCLXXXII.

QVO D bono iure sese opposuerint Reverendus Dominus Abbas & Conventus Monasterij beate Mariæ Virginis loci de Molnis literis monitorialibus penalibus vicesimâ quintâ Augusti anno 1557. novissimè coram Reverendo Domino Abbate S. Gertrudis Lovaniensis tamquam Conservatore privilegiorum Universitatis Lovaniensis, pro parte Domini Ioannis Durandt, reproducis, rationibus & medijs subsequentibus demonstratur.

Nam primò dubitationem nullam habet, quin omnis promissio sine causa, vel ex falsa seu iniusta causa, aut etiam ob causam, sed eâ non sequentem, sit inefficax; sic ut ex ejus generis promissione agenti quodcumque opponi possit doli exceptio, l. 1. §. circa de doli mali except. cum & solutum ex huiusmodi causis repeti possit, l. 1. Nihil refert de condit. sine caus. & toto tit. D. De condit. caus. data caus. non secuta & tit. D. De condit. ex lege; tantoque potentius sit jus excipiendi, ut retineas, quia jus agendi competit, ut solutum repetas, l. Invitus §. cui damus De reg. iur. c. Qui ad agendum red. tit. lib. 6. * Et quamvis causa promittendi, seu 2 solvendi de præterito impulsiva tantum, soluti repetitionem impediatur interdum, l. In summa §. 1. l. Damus De condit. indeb. quæ tamen impulsiva tantum non est, sed etiam finalis, repetitionem multoque minus exceptionem non inhibet, doli m. d. l. Damus & m. d. §. 1. Cohæret enim eo casu causa promittendi ipsi promissioni; hoc est sine veritate, aut præsuppositione adiectæ eausæ promissio facta non fuisset. † Et ideo quemadmodum cum falsa causa legato adiecta, legato 3 cohærens, exceptioni locum facit, quia aliàs legaturus non erat testator, l. Cum tale §. falsam causam De condit. & demonstr. ita quoque & multo proclivius exceptioni locus erit adversus promissionem ex falsa causa in præteritum vel præsens tempus collata, si sine illa causa ad promissionem promissor descendens non erat, Gloss. d. §. 1. Est enim tunc huiusmodi causa omnino finalis, non impulsiva tantum, Bald. in d. l. Damus; utpote cuius veritas sufficientem causam continet, cur promissio sequatur, quæque citra promissionem, obligationem per se contineret, Bart. & Castrensis. in d. l. Damus. Iam verò cum ageretur causam, & fundamentum constituit Imperans in promissione per Opponentem in forma cameralis obligationis sibi factæ.